

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван М. Петков, дн

относно дисертационния труд „Технологичен модел на кинезитерапия при мекотъканни увреди на колянната става” (след реконструкция на предна кръстна връзка) на докторанта на самостоятелна подготовка Мария Петрова Граматикова за придобиване на образователната и научна степен (ОНС) **„доктор”**

Дисертационният труд е свързан с големия научно-практичен интерес в последните години за по-бързото и ефективно функционално възстановяване на спортисти след оперативно лечение по повод руптура на предната кръстна връзка (ПКВ). Разликата на представения труд с подобни изследвания в литературата е опитът значително по-комплексно да се въздейства със средствата на кинезитерапията (КТ) в основния постимобилизационен период.

В случая се касае за експериментално проучване на въздействието на собствена програма, в която широко са застъпени различни средства на КТ. Методиката на КТ е прилагана при достатъчен за подобни изследвания брой болни. Сравнени са резултатите след 10 процедури при опитна и контролна групи, изпълнявали съответно собствена методика на КТ и конвенционална методика от рутинната практика. Отчитат се по-добри резултати при опитната група в края на експерименталния период.

Основните изисквания за дисертационен труд са изпълнени оптимално. Структурата на дисертационния труд е правилно построена. Експерименталната постановка осигурява необходимия стандарт за обективно сравняване на данните при двете групи в началото и в края на експеримента. Резултатите и изводите от тях отразяват достоверно разликите във въздействието на прилаганите методики.

Оценявам положително предложения дисертационен труд. Като приноси в дисертационния труд приемам: **успешния опит на докторанта да приложи широкообхватна програма за физикално въздействие в следимобилизационния период; прилагането за първи път на някои средства на КТ при тези болни (масаж по Терие, подводна гимнастика, кинезиотейпинг и др.); обективната постановка на експеримента; широката литературна справка по проблема; личното участие на докторанта в експеримента и провеждането на процедурите по КТ; обективно установеното синергично въздействие на някои неприлагани до сега средства на КТ; подробно описаната и отразена в приложенията методика; използването на статистически подходящи модели за обективизирането на получените резултати.**

В дисертационния труд се забелязват и някои пропуски и слабости, които пораждат и свързани с това въпроси:

- в голяма част от дисертационния труд преобладава пропедевтичния характер с много и подробни обяснения, което не е нужно;

- защо в прилаганата методика не е предвидена задача за възстановяване на загубените и/или променените следствие травмата двигателни навици, което е от първостепенна важност при спортисти /т.нар. лечебно-спортна тренировка/;

- как може да се отграничи положителното парциално въздействие на всяко едно от прилаганите средства, след като те се прилагат комплексно /напр. пишетте, че кинезиотейпингът намалява отока в колянната става, а всъщност са прилагани заедно с това и други средства, които също биха могли да въздействат положително/;

- защо не са посочени и пояснени постоперативните контрактури в колянната става и настъпилия след оперативното лечение и преодоляния по-късно дефицит в обема на движение в градуси в сагиталната равнина.

Заклучение

Положен е огромен труд от докторанта М. Граматикова за осъществяването на експерименталното изследване върху важен от научна и практико-методична гледна точка проблем. Проучването е постигнало своята цел. Получени са ценни данни за въздействието на непрilagани досега средства на КТ върху психосоматичното здраве и функционалното състояние на опорно-двигателния апарат при тези болни. Доказва се възпроизводимостта на положителните резултати от прилаганата от докторанта собствена комплексната програма в рехабилитацията на болни с руптура на предна кръстна връзка в постимобилизационния период. Изведените препоръки въз основа на получените резултати са ценно методическо указание за работещите в тази област.

Отбелязаните въпроси, забележки и пропуски са предимно с конструктивен характер и могат да се вземат в съображение в бъдещата научноизследователска работа на докторанта.

Давам убедено положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на докторанта Мария Петрова Граматикова образователната и научна степен „**доктор**”.

21.07.2015 г.

Дал становището:

/проф. д-р И. Петков, ДН/